

Lời BBT: Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vị Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam, nhà chiến lược tài ba, chỉ huy quân sự lỗi lạc... Quân đội ta từ buổi đầu chỉ có 34 chiến sĩ với vũ khí trang bị thô sơ, trải qua hai cuộc kháng chiến thần thánh của dân tộc, chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và Bác Hồ kính yêu... đã trở thành một quân đội hùng mạnh, đánh thắng mọi kẻ thù xâm lược. Dân tộc Việt Nam tự hào vì đã có một Võ Nguyên Giáp được bạn bè thế giới khâm phục, kẻ thù nể trọng như một "Anh hùng châu Á", "Đại tướng 5 sao", "Một danh tướng đã đi vào huyền thoại"... Nhân 100 năm Ngày sinh Đại tướng Võ Nguyên Giáp (25/8/1911-25/8/2011), Thông tin KH&CN xin giới thiệu bài viết của tác giả Nguyễn Xuyên "Từ điển Pháp, Anh, Mỹ... viết về tướng Võ Nguyên Giáp" để bạn đọc hiểu biết thêm tài đức của Đại tướng.

TỪ ĐIỂN PHÁP, MỸ, ANH VIẾT VỀ TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP

NGUYỄN XUYẾN

Võ Nguyên Giáp không chỉ là một Tổng tư lệnh "văn võ song toàn" mà còn là một người chỉ huy "đức tài trọn vẹn" và là một trong 10 vị tướng soái tài danh nhất trong lịch sử nhân loại theo kết quả bầu chọn do Hội đồng khoa học Hoàng gia Anh tổ chức tháng 2 năm 1984.

- Từ điển Bách khoa toàn thư Pháp xuất bản năm 1987 tại Paris, tập 7, trang 732 viết về Đại tướng Võ Nguyên Giáp như sau:

"Là người tổ chức Quân đội Nhân dân Việt Nam, ông Võ Nguyên Giáp đã thực hiện một sự tổng hợp độc đáo các học thuyết quân sự Mác-xít, kết hợp nhuần nhuyễn với truyền thống

kháng chiến chống ngoại xâm của dân tộc và vận dụng khôn khéo vào những điều kiện của một quốc gia có đất đai tương đối hẹp. Chiến lược của ông dựa trên cơ sở làm ruỗng nát có hệ thống hậu phương của kẻ địch, tạo ra một chiến tuyến rất biến hóa, cơ động và tập trung những lực lượng mũi nhọn chọc sâu vào những điểm trong thế trận của đối phương. Điều đó đã đưa ông đến giành chiến thắng đối với quân đội Pháp trong trận Điện Biên Phủ (1954). Năm 1965, khi quân Mỹ can thiệp ồ ạt vào Việt Nam, ông đã nâng lên tầm nguyên tắc chiến lược, chiến thuật phòng thủ tiến công, đích thân chỉ huy thực hiện, tiêu hao lực lượng địch nằm sâu trong lòng địch và

thành lập các xóm làng kháng chiến theo kinh nghiệm dân gian. Tuy nhiên, tư tưởng và hành động của ông không chỉ thu hẹp trong phạm vi của nguyên tắc thuần túy quân sự mà dựa vững chắc vào tiền đề chính trị của sự tham gia đông đảo của quần chúng nhân dân vào nỗ lực kháng chiến, một điều kiện “không thể thiếu của chiến tranh du kích...”

- **Từ điển Bách khoa toàn thư về quân sự và quốc phòng của Mỹ** (International military defence Encyclopédia), Nhà xuất bản Barsscy's Washington - New York, 1993, ở các trang 1073, 1074 và 1075, đã viết về tướng Võ Nguyên Giáp như sau:

“Đại tướng Giáp, vị tư lệnh 5 sao của quân đội Bắc Việt Nam, kiêm Bộ trưởng Quốc phòng là vị tướng duy nhất được người ta biết đến nhiều nhất trong các cuộc chiến tranh Đông Dương - Việt Nam (còn có tên là anh Văn) đã có một vị trí trong lịch sử thế giới, qua việc lãnh đạo lực lượng Việt Nam đánh bại cơ bản cả lực quân, lê dương thuộc địa chính quy và không chính quy của Pháp tại Điện Biên Phủ (1954) đưa tới chiến thắng trong cuộc chiến tranh Đông Dương - Việt Nam. Sau đó, Giáp đã gây một sức ép quân sự đủ mạnh đối với Mỹ (gồm cả thế giới tự do và các đồng minh châu Á - Thái Bình Dương) và quân đội Nam Việt Nam. Sức ép đó đã được kết hợp với những kết quả chèo lái về chính trị, ngoại giao tài giỏi của những người Bắc Việt Nam đã buộc Hoa Kỳ và đồng minh phải rút quân khỏi Đông Dương vào năm 1973. Sau đó, các lực lượng Nam Việt Nam do mất tinh thần và không được Mỹ yểm trợ nữa cũng đầu hàng vô điều kiện vào năm 1975.

Tài thao lược của tướng Giáp về chiến lược, chiến thuật và hậu cần được kết hợp nhuần nhuyễn và uyển chuyển về chính trị và ngoại giao của Bắc Việt Nam cộng với sự hỗ trợ của Liên Xô, Trung Quốc đã giúp cho những người dân châu Á (Việt Nam) đánh bại các tướng lĩnh

phương Tây cùng với học thuyết của họ, trở thành người chiến thắng trong cuộc chiến tranh Đông Dương - Việt Nam lần thứ hai.

Quyết tâm chiến đấu và sự sẵn sàng hy sinh trong quân sĩ của tướng Giáp đã tạo điều kiện cho lực lượng xã hội chủ nghĩa của thế giới thứ ba đánh bại ý chí của các cường quốc phương Tây và đồng minh của họ.

Sự điều hành chính trị phức tạp của các quốc gia phương Tây, sức mạnh hơn hẳn về kinh tế, tính ưu việt về công nghệ cùng với sức mạnh áp đảo về quân sự và hỏa lực không lồ cũng đã chịu khuất phục tài thao lược của một vị tướng đã có thời làm thầy giáo dạy sử.

Một số nhà bình luận tìm cách làm lu mờ tài thao lược và những ý tưởng về “chiến tranh nhân dân” của ông bằng việc nêu bật những tổn thất to lớn mà dân tộc ông đã phải chịu đựng. Song, những thành tựu quân sự và chính trị của tướng Giáp gắn chặt với những thành tựu mà dân tộc ông giành được đang và sẽ mãi mãi vô cùng vĩ đại...”

- **Tân Bách khoa toàn thư của nước Anh**, xuất bản năm 1985, trong chuyên mục giới thiệu các danh tướng thế giới từ thời cổ đại cho tới ngày nay..., đã giới thiệu hai danh tướng Việt Nam là Hưng Đạo đại vương Trần Quốc Tuấn (tập 10, trang 88) và Đại tướng Võ Nguyên Giáp (tập 10, trang 493-494).

Nhiều nhà nghiên cứu, nhà sử học, nhiều tướng lĩnh các nước phương Tây còn đánh giá về tướng Võ Nguyên Giáp như sau:

- **Ducan Townson, tác giả cuốn “Những vị tướng lừng danh”** xuất bản ở London, đã viết: “Võ Nguyên Giáp là một trong 21 vị danh tướng của thế giới trong 25 thế kỷ qua, từ thời Alexandre Đại đế đến Hannibal rồi đến thời cận hiện đại với Kutudôp, Giucôp..., những người đã có chiến công tạo nên bước ngoặt của nghệ thuật chiến tranh”.

- **Tướng Peter Mac Donald, nhà nghiên cứu khoa học lịch sử quân sự người Anh**, đánh

giá: “Từ năm 1944 đến 1975, cuộc đời của Võ Nguyên Giáp gắn liền với chiến đấu và chiến thắng, khiến ông trở thành một trong những thống soái lớn của mọi thời đại. Với 30 năm làm tổng tư lệnh và gần 50 năm tham gia chính sự ở cấp cao nhất, ông tỏ ra là người có phẩm chất phi thường trong mọi lĩnh vực của chiến tranh. Khó có vị tướng nào có thể so sánh với ông trong việc kết hợp chiến tranh du kích với chiến tranh chính quy. Sự kết hợp đó xưa nay chưa từng có”.

- **Tướng Mỹ Westmoreland** thừa nhận: “Ông Giáp có tất cả những đức tính của một thống soái quân sự lớn, đó là sự quả đoán, tính kiên quyết, sức mạnh tinh thần, khả năng tập trung suy nghĩ và hành động, trí thông minh”.

- **Nhà sử học quân sự Mỹ Cecil Curay**, trong tác phẩm “Chiến thắng bằng mọi giá - Đại tướng Võ Nguyên Giáp, thiên tài của Việt Nam, sau khi điếm qua quá trình chỉ huy quân đội của vị tổng tư lệnh, đã nhận xét: “Trong suốt thời gian đó, ông không chỉ trở thành một huyền thoại mà có lẽ còn trở thành một thiên tài quân sự lớn nhất của thế kỷ 20 và một trong những thiên tài quân sự lớn nhất của tất cả các thời đại. Ông Giáp là vị tướng duy nhất trong lịch sử hiện đại tiến hành chiến đấu chống kẻ thù từ thế vô cùng yếu, thiếu trang bị, thiếu nguồn tài chính, dù mới đầu trong tay chưa có quân, vậy mà vẫn liên tiếp đánh bại tàn quân của đế chế Nhật Bản, quân đội Pháp (một đế chế thực dân số 2) và quân đội Mỹ (một trong hai siêu cường thế giới)... Ông Giáp là chuyên gia hiện hữu vĩ đại nhất về chiến tranh nhân dân..., là một vị tướng hậu cần vĩ đại của mọi thời đại”.

N.X